

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSEGÉNEK KOZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.		
Egészévre . . . . . 6 korona Félévre . . . . . 3 korona Negyedévre 1 korona 50 fillér Egyes szám ára 14 fillér.	Felelős szerkesztő: SZILASSY ZOLTÁN az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

XIII. Leó pápa †.

Az egész világ katolikus kereszténységének fejedelme, XIII. Leó, ravatalon fekszik. A magasztos, nemes lélek, ami betöltötte, ami nagygyá emelte, elszállt törékeny testéből. A nagy, a makulanélküli pápának nagy utódja vala ő, aki a világi hatalmától megfosztott pápai trónust oly magaslatra emelte ismét, hogy nemesak katolikus, hanem protestáns fejedelmek, császárok és királyok is elzarándokoltak hármaskorónájához, hogy hódoljanak annak az emberi nagyságnak, mely a gyöngye szervezetű emberben lakozott. XIII. Leó pápa méltó utódja volt Szent Péternek, akire a názáreti Jézus, mint közsiklára építé anyaszentegyházát.

Családi nevén Pecci Joachim volt. Olaszország

XIII. Leó pápa †.

adta őt is a katolikus kereszténységnek, mint a legtöbb pápát. Ezernyolczszáztizedik esztendőben született s ezernyolczszázhetvennyolczban választották pápává s így huszonhatodik esztendeje, hogy kormányozta a világ legnagyobb egyházát nagy bölcsességgel és krisztusi szeretettel. Az agg, mulandó test sirbaszállt pápa-elődjei mellé. Mikor azonban a világ összes katolikus templomaiban a gyászisteni tiszteleteknek szomorú zsolozsmája felhangzik, akkor mi ismerjük be, hogy ennek az igazán nagy férfinak életpályája egyik legerősebb biztosítéka volt a világbéke fenntartásának.

Minket, magyarokat talán a többi nemzeteknél is erősebb kötelékek fűznek a római pápasághoz. Első

A „TURUL“ permetező ajelenkor legtökéletesebb peronospora permetezője

Árak:	
1-5 darab vételénél egy darab ára	frt 14.-
6-10 darab vételénél egy darab ára	frt 13.50
11-25 darab vételénél egy darab ára	frt 13.-
csomagolással együtt.	
Hosszabbító eső magastörzsű fák permetezésére	frt 1.-
Francia szóró (kivánatra külön)	75 krajczár.

MAUTHNER ÖDÖN

Peronospora-permetező

„DIADAL“

csiszolt, erős vörösréz puttonnyal: frt 10.50.
Hosszabbító eső, magastörzsű gyümölcsfák permetezésére. Ára frt 1.-
Szőlészeti, borászati és gazdasági egyesületeknek, valamint községeknek nagyobb mennyiségű permetező vétele esetén igen előnyös fizetési feltételeket engedélyezek.

cs. és kir. udvari **Budapesten.**

királyunknak törvényes uralmát is az a korona szentesítette, melyet II. Szilveszter pápa küldött I. István királynak. Azóta mi védbástyái voltunk a kereszténységnek a Kelet pogány pusztításai ellen s bár ezért sokszor reánk is áradt a római uralom kegye, de gyakran sok koserúségben is vala részünk. XIII. Leó azonban mindenkor nagy rokonszenvvel viseltetett a »regnum Marianum«, Magyarország iránt s valahányszor magyarok kerültek eleibe, azokat mindenkor a magyar hazafias érzelmek istápolására buzditotta. Ne feledjük el, hogy mikor Szegedet az árvíz, Zágrábot a földrengés pusztította el, akkor Pecci Joachim első volt nagy adományaival a mentők, a segélyadók között.

A pápai trónuson is a szabadságszeretnek lobogó emelője volt. Az ő uralma alatt történt haladás arra nézve is, hogy a tudományos fejlődés mindinkább összhangba hozassék a katolikus egyház szellemével. És ez az igazi apostol, aki mindenre törekedett, ime nincs többé. Meghalt, mint a többi mulandó ember. Ki jöhet utána, nem tudjuk, de a mi részünkről, magyarok részéről is megérdemli a részvét gyöngyét: a könnyet s azt, hogy ennek a részvétnek czipruságait letegyük a nemzetek részvétkoszorujával is elhalmozott ravatalára.

A pápa halála.

Hétfőn délután négy óra négy perczkor halt meg, két heti szenvedés után, XIII. Leó. Hosszu vivódását az agg egyházfőnek meghatva, részvéttel és csodálkozással nézte az egész világ. XIII. Leó ravatalához száll elismeréssel mindenki gondolata, majd bucsuzkodván tőle, Szent Péter trónusához, a melyre nemsokára új fejedelem kerül.

Az utolsó órák.

A pápa ágyánál a füllesztő hőségben ott voltak *Centra* komornyik, *Lapponi dr.*, a pápa két unokaöcsese és a házi prelátusa. A pápa egyik unokaöcsese, *Pecci* Kamilló gróf a hősegtől és az izgatottságtól rosszul lett, úgy hogy kénytelen volt elhagyni a pápa szobáját. Két órákor a majordomusz kinyitotta a haldokló szobáját e szavakkal:

— *Közeleg a vég!*

Erre az összes biborosok beléptek a pápa szobájába és letérdeltek a haldokló ágya mellé. A pápa ismét visszanyerte eszméletét, megismerte a biborosok legtöbbszörjét, de hiába próbálta meg, hogy hozzájuk szavakat intézzen. Ezt a jelenetet képünkön is bemutatjuk.

Később bevonult a pápa szobájába a nemesi gárda is, amelynek az a hagyományos föladata, hogy a haldokló pápa utolsó perezeinél ott legyen és a holttestnél őrt álljon. Ezután hosszu, néma csönd következett. A haldokló szobája zsufolva volt emberekkel s hőség volt. Egyszerre a pápa utolsó kísérletet tett, hogy fölemelkedjék, de visszahanyatlott vánkosaira és vége volt. A komornyik és a pápa

házi prelátusa fehér kendővel betakarták a pápa félig nyitott száját és a mellére is fehér kendőt terítették. A nemesi gárdisták meggyújtották az előkészített gyertyákat és körülállották a halott ágyát.

Királyunk részvéte.

Királyunk a pápa halálának első híret hétfőn este egynegyed 8 órákor vette Ischlben. A keddre kitüzött udvari vadászatot lemondták. Az eseményt 8 órákor negyedórai harangozás hirdette, ami után istentisztelet volt a plebánia-templomban.

Ő Felsége a következő táviratot küldte *Taliani* bitoroshoz:

Ischl, július 20. Este 7 óra 30 percz. Abban a pillanatban, amidőn a katolikus világot legfőbb pástora halálának híre a legmélyebb gyászba borítja, különösen szívemen fekszik, hogy Eminenciádnak kifejezzem azt a nagy fájdalmat, melyet e súlyos, az egész világban oly mélyen érzett veszteség bennem keltett. Az a gyermeki szeretet és határtalan tisztelet, melyet a Szentatyával szemben életében éreztem, az elhunytat kísérik az örökkévalóságba. Emlékét mindig áldani fogom és anyaszentegyházunk történetében örök időkre kiváló helyt vágyon számára biztosítva. I. Ferencz József s. k.

E táviratra, mely mint első részvétávirat jutott a nunciaturára, *Taliani* nuncius a következő táviratban válaszolt:

Bécs, jul. 20. Este 9 óra. Apostoli Felséged részvétele azon nagy veszteségen, mely anyaszentegyházunkat a nagy XIII. Leó pápa halálával érte, valóban megható és sietek Felségednek legmélyebben érzett, tisztelettel teljes köszönetemet kifejezni. A szent kollégium őszinte és hálás köszönettel leend Felséged részvéteért a jeléért.

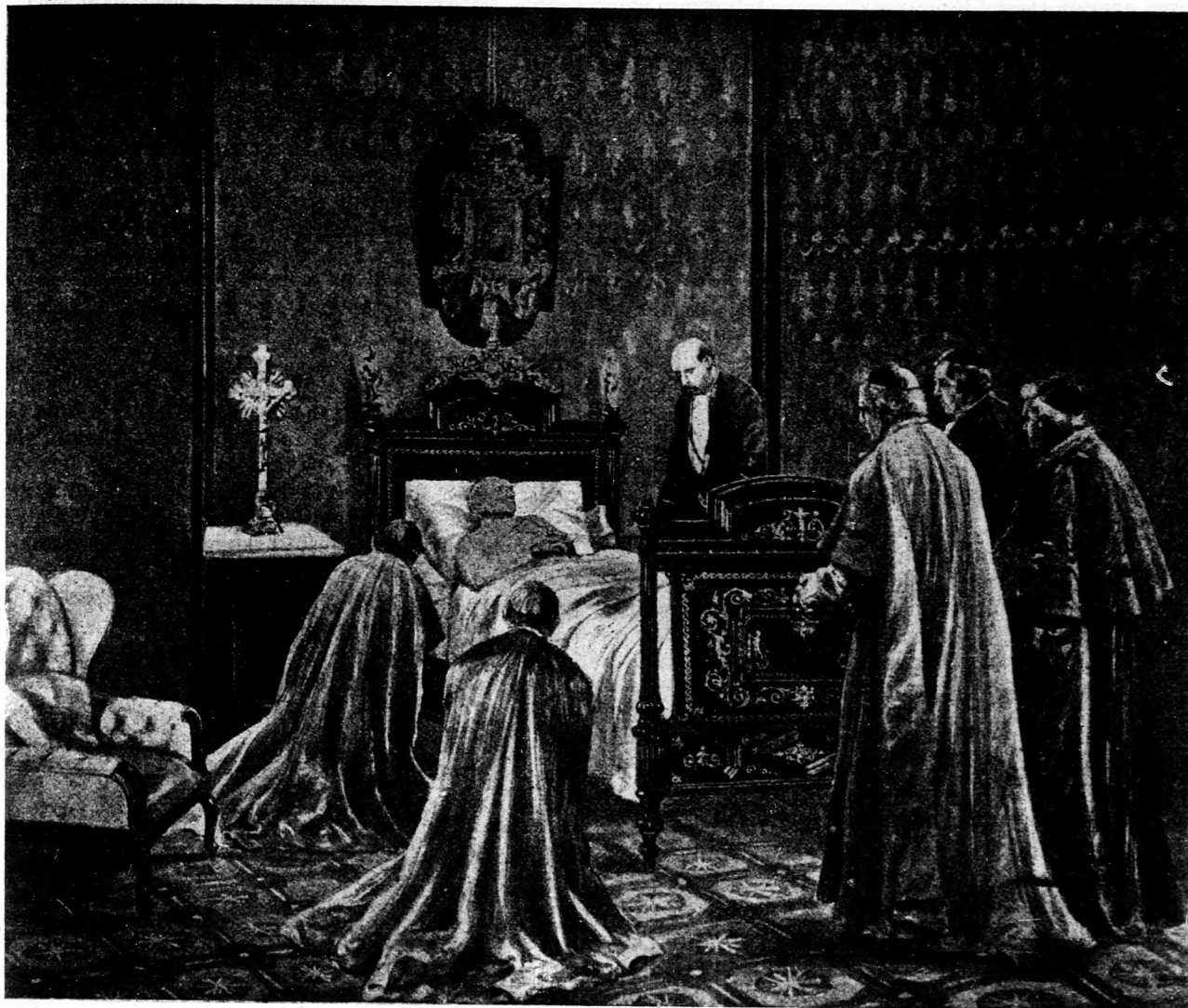
A pápaválasztás.

Vanutelli, Di Pietro és Macchi bitorosok átvették az egyházi ügyek intézését. Kedden reggel összegyűltek az összes biborosok, akik a Kurián vannak a vatikáni Sala del Consistoroban s megtartották a konklavére, vagyis a pápaválasztásra vonatkozó első előkészítő ülésüket. Letették hűségesküjüket a konklave alaptörvényeire.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A mult szerdai tanácskozáson bevonult a függetlenségi párt s kijelentette, hogy folytatni fogja a késhegyig menő harezot a kormány ellen mindaddig, amig nem lesz nemzeti engedmény. Az obstrukció áradatai tehát tovább is boritgatják szépen a magyar gazdasági élet mezőit. *Barabás* Béla biztosítékot kért a magyar vezényleti nyelv és magyar nemzeti jelvények kötelező használatára. *Polónyi* Géza azt mondta, hogy inkább meghal a forradalmi vörös lobogó alatt, minthogy a fekete-sárga zászló alatt éljen. *Rátkay* László azt kiáltozta, hogy neki inkább az abszolutizmus, önkényuralom kell, mint a megnyirbált alkotmány.

Szünet után gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök válaszolt az ellenzéki tüzes felszólalásokra. Újabb kijelentéseket — ugymond — fe esleges tennie,

Biborosok a haldokló pápa ágyánál.

mert a programját a függetlenségi vezérekkel folytatott beszélgetések alapján terjesztette s nem járna el mint tisztességes, becsületes férfi, ha tulmenne azokon, amiket a megbeszélések alatt mondott. Ezután *Beöthy Akos* tegnapi beszédével foglalkozott.

A miniszterelnök felszólalását percekig tartó tapssal és éljenzéssel fogadta a jobboldal.

A meg-megújuló ováció között állt fel szólásra *Beöthy Akos*, aki személyes kérdésben kijelentette, hogy a küzdelmet a magyar nyelvért folytatja. Kijelentette, hogy majd találkozunk Filippinél.

Bartha Miklós bejelentette, hogy hatvanan vannak, akik harcznak s ezt a miniszterelnök nem akarja figyelembe venni.

Khuen-Héderváry miniszter válaszolva *Barthának* és *Beöthynek*, kijelentette, hogy *Bartha* nyilatkozatát azért nem veszi tudomásul, mert ő vezérekkel tárgyal, már pedig szerinte nem *Bartha*, hanem *Kossuth* a vezér, *Beöthynek* pedig azt mondta, hogy *Beöthy* *Fillipinél* a nemzettel fog találkozni s azt rábizzá.

A csütörtöki ülés napirendjén *Marjay Péter* beszélt hosszan a miniszterelnök programja ellen,

Rézgálicz, sublimált kénpor, Dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor, és raffiaháncs, juttafonál, metszőollók, ojtókések valamint szőlőkarók beszerzése végett forduljunk **Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez,**
== Budapest, V., Alkotmány-utca 31. ==

hol a szövetkezet czégével és védjegyével ellátott legjobb szerkezetű hazai gyártmányu permetező is beszerezhető.

melyet azután *Daniel* Ernő volt kereskedelmi miniszter védelmezett meg egy óránál tovább tartott beszéddel.

A pénteki tanácskozáson tovább folytatták az obstrukciót a nemzeti jogokért. *Mezőssy* Béla elmés beszédben kijelentette, hogy addig harcol a nemzet, míg a kardot ki nem ütik kezéből.

Szünet után *Kaas* Ivor báró fejtette ki a t. Ház előtt a néppárt programját a miniszterelnökkel szemben. Visszautasította azt a vádat, hogy a néppárt kaczerkodik a miniszterelnökkel és a Ház nagy figyelmé között a néppárt konzervatív politikájáról nyilatkozva kijelenté, hogy konzerválni akarják a magyar alkotmányt a magyar királysággal, a népet és az intézményeket, az utóbbiba értve az egyháziakat is, amely által a nép vallásosságát és erkölcsét akarják fokozni. *Kaas* Ivor báró beszédét zajos tetszéssel fogadta az elenzék.

A szombati ülésen a Ház egyik jegyzőjévé ismét *Rátkey* Lászlót választották meg.

Választás után rátértek a napirendre s a miniszterelnöki program ellen az *ősz Madarász* József bátyánk mondott kurucos beszédet. A miniszterelnök programját — ugymond — nem veszi tudomásul, mert:

*Nincsen abban semmi virtus,
Verje meg a Jézus Krisztus.*

Szünet után *Sturmann* György beszélt még gyöngé hangon a program ellen, pártjának sűrű közbeszólása között.

Egy órákor áttértek az interpellációkra.

Lendl Adolf a temesmegyei kivándorlás és közigazgatási visszaélések miatt intézett interpellációt a belügyminiszterhez.

Az egész hétfői ülést *Papp* Zoltán beszélte ki egy pántlika giliszta hosszúságú beszéddel.

Az ülés végén *Kubik* Béla összeférhetlenségi esetet jelentett be *Tomasics* Miklós horvát miniszter ellen, amiért a miniszterre történt kinevezése után nem mondott le mandátumáról s nem vetette magát alá új választásnak.

Apponyi Albert gróf elnök a bejelentést áttette az összeférhetlenségi bizottsághoz.

Kedden *Apponyi* Albert gróf elnök fél tizenegy óra tájban nyitotta meg a tanácskozást.

Az elnöki előterjesztések után kegyeletes szavakban adott részvétkifejezést a katolikus világot ért nagy gyász felett és indítványára a Ház hozzájárult ahhoz, hogy a pápa emlékének tiszteletül az ülést 10 perczre felfüggesztik.

Szünet után *Nessi* Pál beszélt a miniszterelnök drogrammja ellen, s különösen erős szavakkal ítélte el a miniszterelnöknek a klotürre és az *ex-lex*-beni választásokra vonatkozó kijelentéseit. Egyéb baj azután ezen az ülésen nem történt.

A székely kongresszus a képviselőházhoz.

A székely kongresszus végrehajtó-bizottsága mult héten felterjesztette a kongresszus határozatait a képviselőházhoz. A végrehajtó-bizottság bejelenti feliratában, hogy a kongresszus abbéli megbízatásának hazafias bizalommal tesz eleget, abban a megingathatlan hitben, hogy a nemzet képvisellete meleg szeretettel fogadja a fontos kérdésben megnyilatkozott kérelmeket és óhajokat. Az egész székelység a képviselőház felé fordul e pillanatban a törvényhozó hatalomtól várván az általa szükségesnek ítélt nagy horderejű újítások és javítások megindítását, életbeléptetését és ápolását. A kongresszus egyenes utasítása folytán azonban két kérdést különös jóindulatába ajánl a képviselőháznak. Az egyik a székely népet rendkívül terhelő *kepe*-nek állami megváltására vonatkozó határozat. A felterjesztés rámutat arra, hogy a kepe a székely népet állami adójának 160, sőt gyakran 4—500%-ig terheli. A második kérdés amit a felterjesztés külön kiemel, a szász nemzeti-ségü magyar alattvalók képviselétét illeti. Arra vonatkozólag kér intézkedést a kongresszus, hogy a Romániában élő szász honfitársaink kénytelenek egy idegen állam külképviseletének védelme alá helyezkedni, nem-hogy magyar honosságukat érvényesítsék.

A konyhában.

— Ez az igazi tojá-hab, komámasszony!
— Istenem, ugyan ki hinné el, hogy azt a tyuk tojta!

Ösmeri ön a legújabb "KALMÁR"-rostákat,
Lóhere-mag és gabonatisztító gépeket???

Mindezek a gazda legjobb kincskereső eszközei.

Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad KALMAR ZS. utóda rostagyáros Hódmező-Vásárhelyen.

Tanfolyamok.

Gyümölcsészeti és konyhakertészeti tanfolyam nők számára. A budapesti m. kir. kertészeti tanintézet a földmivvelésügyi m. kir. miniszter rendeletére f. évi augusztus hó 10—19-ig kizárólag nők számára egy tiznapos gyümölcsészeti és konyhakertészeti tanfolyamot rendez. Célja e tanfolyamnak, hogy gazdasággal és háztartással foglalkozó nők a gyümölcsfatermesztési, értékesítési, feldolgozási módokat és konyhakertészeti munkákat gyakorlati uton elsajátíthassák. Felvétel iránt a tanintézet igazgatóságához (Bpest, I., Gellérthegy, Ménesi-ut 45. sz.) kell egyszerű levélben f. é. augusztus 1-ig fordulni, ahonnan azután közvetlen elintézését nyernek a jelentkezők. A részvétel ingyenes, de ellátásukról saját költségükön kell a hallgatóknak gondoskodniok. Állami segély, vagy ösztöndíj nem adatik. A kertészeti tanintézet ezenkívül gyümölcsértékesítési tanfolyamot is rendez augusztus 24—29-ig gyümölcstermesztő gazdák számára. Célja a tanfolyamnak, hogy a gazdákkal a gyümölcsértékesítési és feldolgozási módokat gyakorlatilag megismertesse. A tanfolyamon főleg a gyümölcszedése, eltartása, csomagolása és aszalása, a gyümölcs- és almabor, a pálinka és izfőzés fogja gyakorlati ismeretét tárgyát képezni. Jelentkezni augusztus 1-ig lehet az intézet igazgatóságánál (Budapest, I., Ménesi-ut 45.) egyszerű levélben. A tanfolyam ingyenes, ellátásról azonban a jelentkezőknek kell gondoskodniok. Ösztöndíj vagy segély nem engedélyeztetik.

A munkácsi — f. év október hó 1-től alsó-vezetők — havasi mintagazdasággal egybekötött tejgazdasági munkásokat képző szakiskola tanfolyamára több tanuló vétetik fel, kik élelmezésben és havi 10 korona segélyben részesülnek. A tanfolyam minden évben október 1-én kezdődik s a következő év szeptember végén végződik. A tanfolyamra azon egyének vétetnek fel, kik a 18. életévüket betöltötték, erős-egészségesek, munkakedvelők, kifogástalan magaviseletűek, magyarul beszélni, írni, olvasni és számolni jól tudnak. Felvételnél előnyben részesülnek a hegyvidéki s a székelyföldi szegény kizgazdák fiai, továbbá a középbirtokosok értelmesebb eselédjei. Sajátkezüleg irt folyamodványok, melyekhez erkölcsi- és szegénységi bizonyítvány csatolandó, legkésőbb augusztus végéig Munkácsra, az iskola vezető-ségéhez küldendők be.

A legérdekesebb regényt kedvezményes árban, postadíjjal együtt csak 40 krajczárért rendelhetik meg a »Független Ujság« előfizetői. A regénykötet címe: »Kis-Székely pusztulása« a magyar szabadságharc dícső idejéből. Számos szép képpel. Legszélszerűbb a 80 fillért postautalványon küldeni: Péterfy Tamás címére. (Budapest, IX. Köztelek.)

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Magvetés.

Aratás idején vagyunk — de az előre látó gazda már most is gondol a magvetésre.

A szövetség sikere korát éljük — de azért mégis jó a jövőre gondolni.

A szövetségi ügy harcosainak hatalmas tábor van ma élén az ősz vezérrel Károlyi Sándor gróffal. Elhull a virág eliramlik az élet — a szövetségi ügy mostani vezetői nagyrészt meglett férfiak, ha már most nem gondolkodunk utódok neveléséről, árvaságra juthat a magyar szövetségi ügy.

Adjon az ég a mostani vezetőknek hosszú életet: ez a mi őszinte óhajunk, de azért az előrelátó gazda módjára gondolkozzunk a magvetésről. Hintsük el a szövetségi eszmék magvait az ifjú szívekben, akik annak idején méltóképen betölthetik a mostani vezérkar helyét.

Erről a tárgyról különben az angol szövetsézők újsága nyomán érdekes cikket közöl a *Szövetség*.

Arról van benne szó, hogy a szövetsézők ifju nemzedékét megfelelő nevelés által miként avassuk be a siker titkába, miként ültessük belé szívükbe a fenköltebb törekvéseket s hogyan érjük el azt, hogy legyenek hajlandók áldozni a szépért és jóért, ellenben kerüljék a rutat és gonoszt. Azt már fogják tudni olvasóink, hogy a legtöbb angol fogyasztó szövetséget mellett működik egy bizottság, amelynek feladata szövetségi eszmék terjesztése és általában véve a szövetségi nevelés. Kevesen fogják azonban azt tudni, hogy ezeknek a bizottságoknak a központ évről-évre programot tűz ki azokról a tárgyakról, amelyeket különösen fel kell karolniok azért, mert az események fejlődése szerint égetőbbek és közelebb fekszenek.

Nem csupán arról van ezekben szó, hogy a szövetsézett munkások és kisemberek éppen az ő erőfeszítéseik segítségével kedvezőbb vagyoni helyzetbe jussanak s az a nagy aránytalanság, mely a vagyon megoszlása körül észlelhető, csekélyebb legyen, hanem arról is, hogy a tagokat megtanítsák a vagyonnal okosan élni és reászoktassák őket arra, hogy szabadidejüket miként használják fel úgy, hogy abból ne csak nekik, hanem a köznek is haszna legyen. Az angolok is érzik azt, amit mi, különösen az Alföldön tapasztalhattuk, hogy a földnek jobb helyzetbe jutott fiai, ha egy esomó vagyonra tesznek szert, hajlandók lenézni mindenkit, aki ezzel nem dicsékedhetik és nem sokra becsülik többé azokat az eszközöket sem

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előirt % mellett. Fevilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tag.-k és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
V elszámolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elf. gad: V
Husnemüket, füstött
kust, vadakat, szárnyaso-
kat — élő és leőt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöld-
ségféléket, gyümölcsöt stb

amelyeknek segítségével az eredményeket elérték. A vagyonosodás apasztja az emberek előre törekvéseit, lustákká teszi őket és közömbösekké a politika és társadalmi reformok iránt. Ennek akarnak utját vágni az angolok akkor, mikor az ő nevelő-bizottságukat felhívják, hogy ne hagyják abba a munkát, de véssék minden tagnak a szívébe és lelkébe, hogy a dolognak nincs vége ott, ahol a vagyonosodás kezdődik.

A rochdalei takácsok arra gondoltak, hogy a világot nem csupán gazdasági, hanem erkölcsi tekintetben is ujja teremtik. Ez a cél még koránt sincs elérve, még mindig nagyon sokáig kell dolgozni s az odaadó részvét ma, amikor a társadalmi kérdések mind fontosabbakká és bonyolultabbakká lesznek, szükségesebbek és kívánatosabbak, mint valaha voltak.

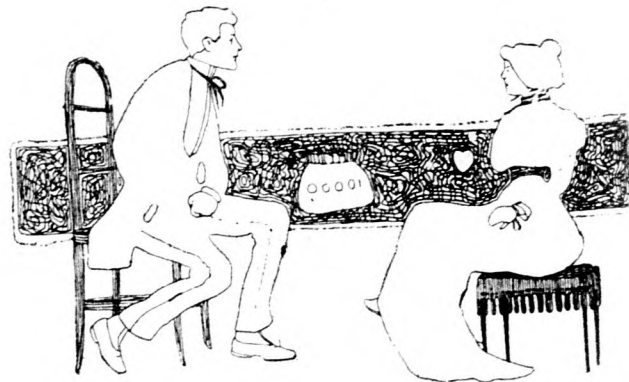
Ebben az irányban nagy feladatuk van a szövetkezeteknek, melyeket a közszükség hozott létre s az egymásiránti bizalom a nép fiainak, legbecesebb tulajdonságainak segítségével tart fenn és kormányoz szebb jövő felé.

Kiskereskedők és szövetkezetek. Annak a megújuló hareznek közepette amelyet a fogyasztási szövetkezetek ellen az újságokban újból szítanak, nem tartjuk elveszett fáradságnak, a *Svájci Paraszt Újságból* adni egy közleményt, amelyben az író elmondja, hogy milyen volt a parasztot közelebből érintő kereskedelem helyzete e bérces országban akkor, amidőn még szövetkezetek nem léteztek és mennyit köszönhet a szövetkezeteknek nem csupán a parasztság, hanem ami a tisztességet illeti, az egész társadalom. Harminc év előtt, mondja írónk, Svájcban nem igen ismerték a mezőgazdasági szövetkezeteket s a kiskereskedésekben rettenetes állapotok uralkodtak. A mütrágya eladásoknál napirinden voltak a visszaélések s nehéz küzdelembe került, míg a vegyészeti állomások révén a helyzetet megjavították. A merkantilisták az iparnak és kereskedelemnek veszélyeztetéséről jajgattak, mert nem igen akarták megtűrni, hogy ily módon az ő üzleikbe belé tekintsenek. A gazdasági vetőmagvakkal való kereskedés visszaéléseinek róható fel, ha pl. a rossz magvak miatt a heretermesztés fejlesztése valósággal megakad. Ha ma másként áll a dolog, ez a szövetkezeteknek és a vetőmag-ellenőrző állomásoknak javára irandó. Körülbelül 20 éve annak, hogy az amerikai széna- és ganéj-villák kezdtek elterjedni. A parasztok kaptak rajtuk, de az öröm nem sokáig tartott, mert a jó eredeti árukat mihamar rossz utánszövetkezetek követték. Csakis, mikor a szövetkezetek megalakulván kezdtek közvetlenül Amerikából rendelni, állott helyre a régi kifogástalan állapot. A gépkereskedelem egyike volt a leginsolidabbaknak. Nagy árakat szabtak, amelyeket a szövetkezetek 30-40, sőt több perccenttel is könnyen lenyomtak.

Ezek nem is szorítottak csupán arra, hogy a parasztnak nyakába varrják a gépet, hanem rendeznek géppróbákat a legjobb eszközök bemutatása végett és tartanak tanfolyamokat abból a célból, hogy a föld népét a gép kezelésére megtanítsák. Mindez a szövetkezeteknek köszönhető s igaza van a svájci kollégának, mikor azt ajánlja a kiskereskedőknek, hogy ők is tegyenek meg mindent az önálló és vagyonos parasztság támogatására, mert hiszen legbiztosabb vevőik ezek. Csak ezek nem mennek el Bécsbe, Párisba, vagy Londonba azért, amire szükségük van. A nagyobb birtokosok könnyen felkereshetik a közvetlen forrást és kikerülhetik a közvetítőket, a paraszt nem.

Mosoni tejszövetkezetek. A magyaróvári szarvasmarhatenyésztési egyesület hatodik évi működéséről szóló jelentést vettük, melyet Ujhelyi Imre akadémia tanár írt meg. Az egyesület nagy tevékenységet fejtett ki a megyei gazdaközönség érdekében, tenyészállatokat közvetített, tehén-, üsző-, tenyészbikaárverést és bikavásárt, tejelőversenyeket rendezett. Gazdasági előadásokat tartott, takarmánymagvakat, mütrágyát stb. közvetített, de tevékenységének legszebb eredménye a tejszövetkezetek fejlődésénél látható. 1900-ban volt 2 tejszövetkezet 25,027 korona, 1901-ben volt 14 tejszövetkezet 175,397 kor. 1902-ben volt 17 tejszövetkezet 286,635 korona bevétellel. A tejszövetkezetek nemes versenyre keltek egymással, hogy melyik legyen az első. Dícséret mindnyájának, jól fogják fel a tejszövetkezetek nagy gazdasági jelentőségét. A pozsonyi kiállításon többen vettek részt a mosoni tejszövetkezetek közül és a bemutatott vajért a tétényi arany-, a bánfalusi és a rajkai ezüst-, a hegyeshalmi, a levéli és a sásonyi bronzéremmel lettek kitüntetve. Az egyesület pedig bemutatta képekben, táblázatokban hat évi munkásságát, melyért díszoklevelet kapott. Az elért sikerek nagy része a fáradhatatlan egyesületi főfelügyelő, Ujhelyi Imre tanár érdeme.

Óhaj.

Aladár: Ha már lövöldöznek füst nélkül, kocsiznak ló nélkül, táviratoznak drót nélkül, még csak egyet szeretnék.

Berta: Mit?

Aladár: Hozományt feleség nélkül.

A gyors hatású (rapid) szérumok nagy segítségére vannak a gazdának!

A sertésorbáncz-szérum az orbánczba esett sertéseket azonnal megmenti a veszélyből és megakadályozza a vész tovaterjedését!

A lépfene-szérum a járvány pusztítása ellen rögtöni védelmet nyújt.

Megrendelhető: a Jenner-Pasteur Intézetben Budapest, VIII., Röck Szilárd-u. 20, akár pedig a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

A nyájas idegen. Koromsötét éjszaka volt tavaly október huszonnyolcadikán amikor Bökényi Károly ajnácskői, hetvenkét esztendősz gazdatiszt a vasuti állomásra megérkezett. Nekivágott a faluba vivő rövid utnak, mikor egy nyájas idegen megszólította, hogy miután ő is Ajnácskőre igyekszik, segít a tekintetes ur podgyaszát czipelni. Az öreg ur szivarra gyújtott s a gyújtó világánál szemügyre vette a meglehetősen szurtosképű idegent. Adta neki táskáját, de a kezét revolverén tartotta. Feleuton a kísérő hatalmas ütést mért ölmos fütykösével az öreg kasznár fejére, melyet azonban sűrű egymásutánban több is követett, úgy hogy az élemedett ember nem használhatta fegyverét. Mikor azután eszméletlenül a földre terült, a csavargó rátérdelt s nemcsak ötförintnyi készpénztől fosztotta meg, hanem elrabolta a revolverét és az utitáskát is. A csendőrök az adott személyleírás alapján négy hónap múlva elfogták Somoskövy Sándor dologtalan csavargót, aki körömszakadtig tagadott, de mivel az elrablott tárgyak egy részét megtalálták nála, kárba vezett minden erőlködése. A rimaszombati esküdtbiróság rablás büntette miatt öt évi fegyházra ítélte Somoskövyt, semmiségi panaszát pedig a Kuria utasította vissza.

Elsikkasztott közpénz. Nagyszámu családdal nyomorgott Király Lajos, vasvári szolgabírói irnok, míg végre megunt hitelezőinek zaklatását. Hozzá nyult a rábizott közpénzhez s egyik sikkasztását a másikkal fődözte, míg végre rovancsolás a nyakát szegte. A szombathelyi királyi törvényszék ezernyolcszáz korona elsikkasztása miatt két évi fegyházra ítélte a vádlottat s ezt a büntetést a győri ítélőtábla is jóváhagyta. A Kuria szüneti tanácsa a benyújtott semmiségi panaszt elutasította.

A kishirdetés mint szerződés. T., egy fővárosi biztosító intézet főhivatalnok, néhány hónappal ezelőtt hirdetést tett közzé, mely szerint nőül venne egy művelt, de e mellett huszezer korona hozományt biztosító hölgyet. Hölgy akadt művelt is, hozományval bíró is s T. ur V. Rennét vette nőül miután előbb a kishirdetés utján Renné kisasszony ismétlenül biztosította a huszezer koronának kézhez kapását. Az esküvő előtt a férj gyöngédtelenségnek az esküvő után pedig a nő ostobaságnak tartotta a hozománykérdés előhozását s így csak most mézes-hetek után veszték azon össze a házasság. Mint-hogy pedig a nőnek tényleg *megvan* a huszezer koronája, a férj pört indított ellene. A feleség erre azt mondja, hogy ő csak *állította*, hogy neki 20,000 kor. hozománya *van*, de azt nem *ígérte*, hogy *azt át is adja* a férjnek. T. erre bemutatja a kishirdetésbeli levelezéseket, amelyekben kifejezetten *ígéri* a nő az átadást is. Az asszony elismeri, hogy kishirdetés révén jött létre a házasság, de nem ismeri el sem magáénak, sem bizonyító okmányoknak a férj részéről bemutatott kishirdetéseket, melyek „nincsenek aláírva”. Már most a bíróság dolga lesz eldönteni, hogy ilyen előzmények után kötelező szerződésnek vehető-e a kishirdetésbeli megállapodás?

Az irni nemtudó városi tanácsos. Milánó mellett van egy *Strappa* nevű kis város, a mely néhány évvel ezelőtt *Bazurro* urat választotta meg tanácsosnak, holott tudták róla, hogy sem irni, sem olvasni nem tud; sőt rábizták a választási lajstromokat és a főlshólamlások eligazítását. *Bazurro* honfitársainak ez a nagy bizalma azonban nem volt elég erős ahhoz, hogy valamelyik jóakarója föl ne jelentse a milánói közigazgatási bíróságnál, hogy nem irástudó. Ez a bíróság megidézte a tanácsost, hogy személyesen védekezzék e vád ellen, s ő megjelent ügyvédjével és egy esomó közjegyzői okirattal, melyek egytől egyig a hallgatóság nagy derűtsége között azt bizonyították, hogy *Bazurro* tud irni és olvasni. A bírák hosszas tanácskozása után végre a főügyész oldotta föl a gordiusi esomót. Kijelentette, hogy az eset nagyon egyszerű, s hogy *Bazurro* ur nyomban bebizonyíthatja, hogy például tud-e olvasni. A tanácsos kezébe nyomott egy törvénykönyvet, de ő nem igen tudott rajta eligazodni. A hallgatóság viharos derűtsége kísérte a kínos jelenetet, mikor a könyvet jobbról balra, fölülről alulra forgatta, s egyetlen egy szót sem tudott elolvasni. A bírák nevettek, a védőügyvéd és főügyész is nevettek, s így rövidesen kimondták a szentenciát: *Bazurrot* hivatalának elvesztésére ítélték. Ez igen szerény követelmény az olasz törvénytől, hogy a tisztviselő legalább irni és olvasni tudjon, a nagy tisztelet hiábavaló a község vezetőségétől, mert hát a derék tanácsos ennek a tulszerény követelésnek sem felelt meg.

Megadta neki.

A.: Az a haszontalan Cseplák azt hiesztelte rólam, hogy én minden hitványságra képes vagyok. Mit szólnsz hozzá?

B.: Az a kérdés, hogy Cseplák szavahihető ember-e?

• MI UJSÁG? •

Bubics Zsigmond betegsége. *Bubics* Zsigmond a kassai egyházmegye püspöke, súlyos betegen fekszik Badenben. Orvosai biznak benne, hogy az agg püspök erős szervezete győzedelmeskedni fog és mihamarább fölgyógyul. A Rákóczi-kiállítás megnyitására már nem vehet részt.

Olcsó utazás a fővárosba. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy az augusztus 20-án, Szent István-napján megnyitandó budapesti inas- és segéd-

Aratás az Alföldön.

munka-kiállítás alkalmából, a kiállítás megtekintésére legalább tíz főnyi csapatokban Budapestre és vissza utazó iparosok, segédek és inasok és ez utóbbiak tanítói a m. kir. államvasutak összes és a kezelése alatt álló helyi érdekű vasutakon a szomszédos forgalmu viszonylatok kivételével a III. kocsiosztály-félláru menetjeggyel utazhassanak. A kiállítás megtekintésére fölrándulni kívánók szándékukat ipartestületük, illetőleg iparosiskolájuk vagy gyárigazgatóságuk útján annak a kereskedelmi és iparkamarának jelentsék be, amelynek területén laknak.

A Duna apadása. A Duna és mellékfolyói mind apadásnak indulva, rendes medrükbe tértek. Veszedelem most már sehol nincsen s a veszélyeztetett helyekről, főleg a Vág mentéről a védelem ellátására kirendelt utászszázadot visszavonták. Az árvízvédelem körül különösen Szabojtha főhadnagy tüntette ki magát, aki több embert mentett meg a vízbefúlástól.

Megszökött sikkasztók. Két külföldi rendőrhatalóságtól érkezett múlt héten távirati megkeresés a budapesti főkapitánysághoz, melyben megszökött sikkasztók elfogását kérik. Az egyik táviratot a lemergi rendőrség küldötte, melyben Motyka János rzesznóvi születésű 43 éves postakihordót keresik, aki két pénzeslevél el-sikkasztás után megszökött. A két levélben összesen 7120 korona volt. — A másikat a csehországi saazi rendőrség küldötte, melyben Krausz Ferencz kolini születésű 17 éves irodai gyakornok köröztetését kéri, aki 8000 koronát sikkasztott és megszökött.

Meggyilkolt herceg. Oroszországban a nép elke-seredését mi sem jellemzi jobban, mint a forradalmi mozgalom terjedése és a gyakori gyilkolások, melynek legtöbb esetben magas allásu ember az áldozata. Pétervárról most ismét egy ilyen gyilkosság híre érkezik. E szerint Gagarin herceg volt nemesi marsallt, a Mihalovszkoje kormányzószék területén, egy sétakocsizás alkalmával a parasztok megtámadták és megölték. A herceget kegyetlen szigorúsága miatt gyűlölték, de meggyilkoltatásának politikai hátteret is tulajdonítanak. A gyilkos parasztok nagyobb részben a herceg jobbágyai voltak.

Halálos ugrás. Vogt János 21 éves fiatalember vasárnap délután Pancsován a szabad Temesben meg akart fürdeni. A fiatalember egy tutajon levetkőzött s onnan fejjel beleugrott a vízbe, de oly szerencsétlenül, hogy beleütötte fejét egy víz alatt levő karóba. Súlyos sebével így elsodorta a víz s mire segítségére siettek, már halott volt.

Az amerikai bevándorlás. Mint az amerikai »Szabadság« írja, az Egyesült-Államokba a bevándorlás

a folyó évben oly arányokat ért el, mint még eddig egy esztendőben sem. Május hónapban százharmincegyezer ember érkezett és az előző tíz hónappal együtt hétszázhatvanezer. Junius végeig nyolcszázhatvanezerre fog emelkedni a bevándorlók száma és így az 1903. év az eddigi legmagasabb bevándorlási emberszámot kimutató 1882. évet is hetvenezer lélekszámmal fogja felülhaladni.

Ágyugolyók a püspök udvarán. Temesvárról írják, hogy Nemet József püspök lakóháza udvarában dél előtt féltízkor három vak ágyutöltés robbant föl, de kárt nem okozott. A városban dinamit-merénylet híre terjedt el és nagy izgatottságot keltett. A vizsgálat kiderítette, hogy a töltések a tüzérszárnyából löveggyakorlat közben repültek át a több száz méter távolban levő ház udvarára.

Nincs még veszve Lengyelország! Mint Varsóból jelentik, Censtochauban a rendőrség nyomára jött,

XIII. Leó pápa teljes díszben.

hogy egy lengyel dalosegyesület gyűlésein forradalmi mozgalmat szítanak. A dalosok, akik között bírák, közigazgatási tisztviselők is vannak, Lengyelországban megtiltott forradalmi dalokat énekeltek, a minő: »Nincs még veszte Lengyelország!« A gyűlés elnöke éppen izgatón beszédet mondott, amikor a rendőrség behatolt. Az elnök kifejtette, hogy a mostani idő nagyon alkalmas a forradalmi mozgalmakra. Amint a világ közömbösen fogadta a belgrádi eseményeket, úgy a lengyeleknek sem kell tartani a külföldtől, ha függetlenségüket vissza akarják szerezni.

A külföldiek megadóztatása. A főváros tudvalevőleg fölriratot küldött a törvényhozásnak, hogy azokat a külföldön lakókat, akiknek Magyarországon ingatlanuk van, külön adóztassa meg. A fölriratot pártolás végett megküldötték a vidéki törvényhatóságoknak is. *Ka-sa* városa tudatta a fővárossal, hogy hasonló irányú fölterjesztést küldött a képviselőháznak. Csak előre a jó uton!

Százharmincz leány szökése. A Berlin mellett fekvő teltowi javítóintézetből, amelyet leányok számára alapítottak, tegnapelőtt mind a százharmincz növendék megszökött. A leányokat nagyon bántotta a főnöknő és az intézeti lelkipásztor szigorúsága, azonkívül elégedetlenek voltak az élelmezéssel is. E miatt eltávoztak az intézetből s gyalog bementek Berlinbe. Az egyik leány panaszkodik a lelkészre, hogy nem engedte meg neki, hogy haldokló anyját meglátogassa. A növendékek föllázadásának főoka azonban mégis az volt, hogy az intézetben végzett munkájukért semmi fizetést sem adtak nekik. Így aztán, amikor ismét kikerülnek a világba, nincs semmi pénzük s azok, akiknek szüleik sincsenek, kénytelenek kereset hiányában ismét letérni a jó utról. A növendékek napokkal előbb tervezték már a lázadást, amely éppen ebédnél tört ki, mert az étel ismét nagyon rossz volt. A leányok kiugráltak a földszinti ablakon, a felügyelőnőket félrelökték s a kertajtón keresztül kifutottak a szabadba. Néhány növendék bejárt, mert a főnöknő bezáratta az ajtót. Később ezek is feltörték az ajtót s a többi után szöktek.

A kisenevi vérengzéshez. Mint Odesszából jelentik, Dubossaryban letartóztattak egy Ribolenko Mihály nevű embert, akit azzal gyanúsítanak, hogy unokaöccsét meggyilkolta. Ennek a fiúnak meggyilkolását használta föl a kisenevi zsidóellenes lap, hogy elhíresztelje, hogy a fiu vérvételi gyilkosságnak lett az

Aratás az Alföldön.

áldozata s ezzel a mesével annyira fölizgatta Kisenev lakosságát, hogy a zsidókat megtámadták. A vérengzés ügyében most befejezett vizsgálat egyébként megállapította, hogy az ottani zsidók 2.300.000 rubel kárt szenvedtek. A zavargások alatt 700 házat és 600 üzletet kifosztottak, összesen 47 embert öltek meg, 92 súlyosan, 345 pedig könnyebben megsebesült. A sebesültek nagyrésze nő.

Egy hercegnő a lovasezred élén. Nem ritkaság ma már, bármely szokatlanak tűnjék is fel, hogy nők szerepelnek mint ezredtulajdonosok. II. Vilmos német császár tette ez irányban az első lépést, ki nejét nevezte ki egyik lovas ezrede tulajdonosává. És a berliniek gyakran gyönyörködhetnek a ritka látványban, hogy katonai parádék alkalmával a német császárné hétszeres anyai gondjai mellett is nyeregbe ül, katonai mundért ölt magára s élére áll pápaszemcses huszár ezredének. Ugyanezt teszi Bukarestben Ferdinánd román trónörökösnek a felesége, ki a 4. huszár ezred tulajdonosa s minden alkalmat felhasznál, hogy ezrede élén csillogtassa katonai talentumait.

A libapásztor leány és a szűz Mária. Urnap előestéjén Josipováciban, Pnitoveze mellett egy 11 éves szlapon leány libákat őrzött és hazamenet azt közölte a falubeli lakosoknak, hogy megjelent neki szűz Mária és pedig az erdő határában lévő széles árokban. A kis leány elbeszélésének híre bámulatos gyorsasággal terjedt el és a csoda hírére nagy néptömeg gyűlt össze és zarándokolt oda a környékből, sőt Stájerországból és Boszniából is. Szombat éjjel nagy néptömeg gyűlt össze azon a helyen, melyet a libapásztor leány a csoda megjelenése helyének jelölt meg. Az árok hosszában állott a nép égő gyertyával és a zavaros iszapos árokvizbe néztek és abban kezüket és arczukat mosták.

Csodáljuk, hogy az ottani közigazgatási hatóság nem akadályozza meg, hogy ez a babona tovább terjedjen a hiszékony nép között.

Aratás az Alföldön.

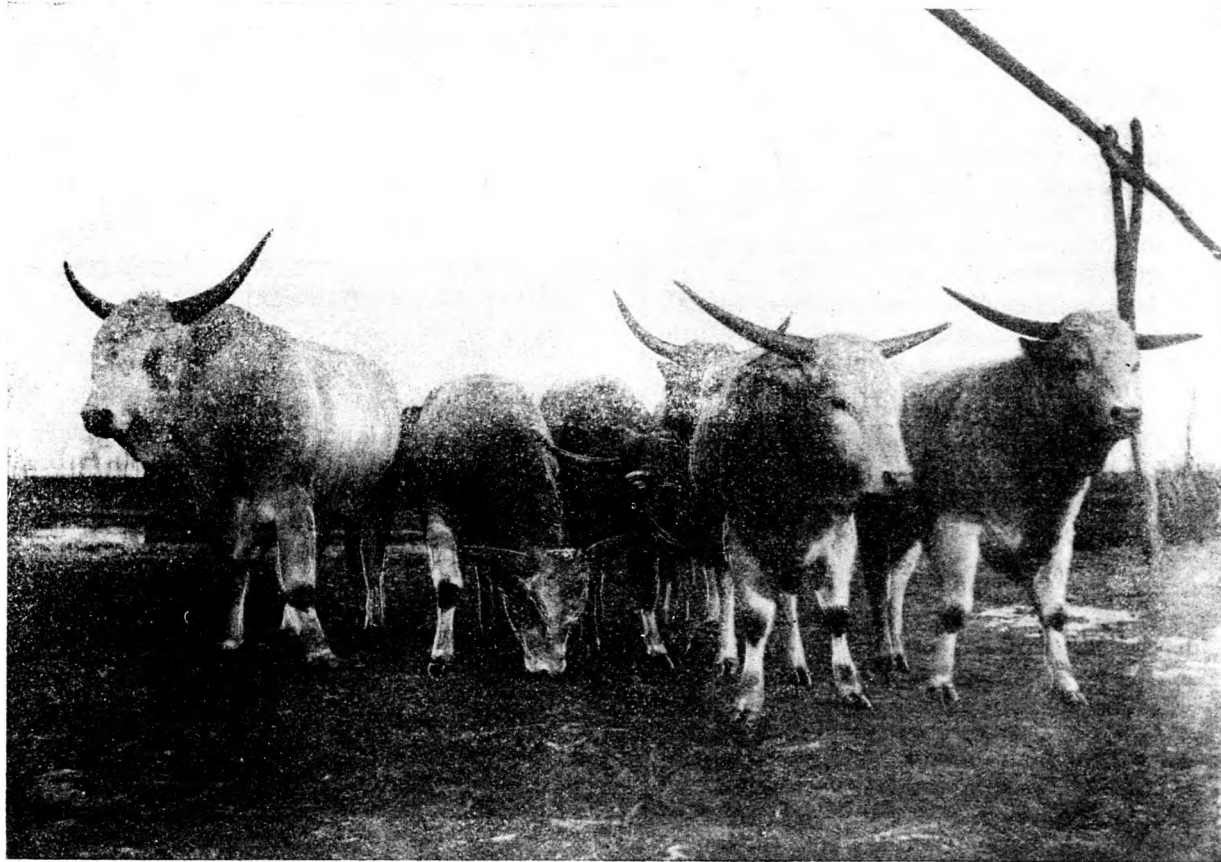
• **GAZDASÁGI DOLGOK** •

Egy szép bikacsoport.

Egy jónevű tenyésztőnek Bárczay Gyulának magyar-erdélyi fajta tenyészetéből közlünk mai számunkban sikerült képet, a mely 1½ éves bikákat ábrázol. Azon lelkes emberek között, a kik még ma is a magyar marha tenyésztésével örömet foglal-

meg a fedezete, mert a szénatermés nem volt kielégítő s ezt az állattenyésztés érzi meg.

Az a kérdés most, hogy milyen lesz a buzaár? Hát bizony ez sem vigasztaló. Akik az árakat csinálják, azok máris rávették magukat a gazdákra. Igérnek őszi szállításra 7 frt 20 krajczárt egy méter-mázsza buzáért, a mi bizony nem éppen kecsesítő. Ám jól van, de hát annak a buzának az árát a kereskedők a mit most papiroson vesznek 7.50—7.60 frtra csinálják majd az őszre, illetve akkor, a mikor már az ő kezükben van. Az árkülönbözet, a 30—40

1½ éves bikák csoportja.

koznak, Bárczay az elsőik között van s hogy tenyészetét mily fokra tudta emelni, arról tanuskodik az is, hogy a tulajdonos évenként 15—20 bikát is ád el úgy az államnak, mint nagyobb tenyésztőknek.

Az aratás.

Elkéstünk mindennel, el az aratással is. Az erős tél, hűvös tavasz, a sok eső késleltette a gabona érését. A mi termés van, az sem szemre, sem tömegre nem kielégítő.

Hivatalos kimutatások szerint 5—6 millió méter-mázsával aratunk kevesebbet az idén a gabonából, mint tavaly s ez valami 25—30 millió veszteséget jelent a gazdáknál. Nagy összeg, különösen ha veszünk, hogy ennek más gazdálkodási ágánál sem lesz

kr., így tehát nem üti a gazda zsebét. Pedig sokat tenne az ki, elég volna, ha másra nem, adóra.

Altalában, a buzaár ilyenén alakulása nagy kárral jár a gazdára nézve. Annak hasznát a kereskedő, a spekuláns látja csak. És itt volna az ideje annak, hogy a gazdák is befolyjanak az árak megállapítására, a mi szövetkezés útján volna lehetséges. A szövetkezeti magtárak, amelyek a megszorult gazdák buzáját összevásárolnák, a gazdákat esetleg előlegekkel kíségetenék s az árakat megszabnák a kereslethez képest, nagy hasznára volnának a gazdaközönségnek, mert azt a hasznót a mit most a közvetítő zsebe nyel el, a termelőnek biztosítanák.

Az aratás az utóbbi napokban szerte az országban megszakítás nélkül folyik. Itt-ott nagyjából készen is vannak a gabonával, ámbár csak kevés

helyen, ott tudniillik ahol az e hónap eleji nagy esők, áradások meg nem akasztották a munkát. Hogy kevesebb lesz a búzából, rozsból a termés mint volt tavaly, az nyilvánvaló s ha helyenként minőségre jobb is lesz ez és a esekély ár ismét csak gondot okoz a gazdának. Talán eloszlatja ezt az aggodalmat a sarju dusabb volta, meg a kukoriceza, a krumpli, amely termények, ha csak még valami esapás nem éri őket, jó termést ígérnek. —gh—

A tarlóhántásról.

Ilyenkor felhalmozódik a sok munka, aratás, behordás, eséplés, tarlóhántás stb., úgy, hogy a gazda kezébe még ujság is alig jut s ha igen, hát bizonyára nem olvas rég „eleséplést” dolgokról, pl. tarlóhántásról. Pedig én szándékosan írok most tarlóhántásról, mint olyan munkáról, mely a nyári munkákkal szorosan összefügg, igaz, hogy sok gazdával nem egy nézetem lesz, mert sokan azt az őszi munkákhoz sorolják és még többen sem a nyári, sem az őszi teendők közé.

A tarlóhántással gazdáink csak nehezen tudnak megbarátkozni, mert hisz' akkor esedik a jó tarló legelő. Beismerik ugyan, hogy a gyomirtás ezéjéből helyeselhető a tarlóhántás, de annak keresztülvitele abba ütközik, hogy nincs elegendő takarmány. A legelő kevés, és elsült takarmányt szántóföldön nem akarnak természetni, mesterséges legelők létesítéséről pedig nem is lehet gazdáinkkal beszélni. Ily viszonyok mellett hát érthető a tarlólegeltetéshez való göresös ragaszkodás.

Mások azt tartják, hogy a tarlólegeltetésből származó jövedelem sokkal nagyobb, mint a milyen a tarlóhántással elérhető.

Ilyen és ehhez hasonló nézeteket hallottam már és nem is akarok sem egyik sem másik nézet ellen „küzdeni”, a kérdéshez csak annyiban akarok hozzászólni, amennyiben alantiakban, egy gazdaságban látottakat szándékozom közzétenni.

A gazdaság kitünő talaján nagyon kiterjedten természetni a gabonaneműeket s a vetéseket rendszerint úgy ellepte a sok gyomnövény, hogy a terméseredmények meglehetősen alászálltak. Sok napszámot emésztett föl a gyomirtás munkája, mégis mindig gazos volt a vetés. Végre megpróbálták a tarlóhántást s ma már attól nem térnek el. Láttam a vetéseket, melyek igen szépen diszlenek és a gyomnövények sem garázdálkodnak már. Igaz, hogy a gazdaság elesett a tarlólegelőtől — de már nem is akarja.

A tarlóhántást rögtön aratás után megkezdik, a mikor még e kereszték ott vannak s a kereszték közeit sokélyn felszántják.

Ha valamely gazdaságnak nagy sertésállománya van, ezélszerű a disznókat a tarlón elébb végig járatni, hogy az elhullott magvakat felszedjék. Ezért még idejében elvégezhető a tarlóhántás.

A tarlóhántás gyomirtó hatása a következőkben áll.

A gyommmagvak legtöbbje aratás előtt vagy aratás alkalmával a tarlóra hull.

Ha a tarlót aratás után azonnal sekélyen aláforgatjuk, akkor a talajba került gyomok vagy azonnal, vagy az első után csirázásnak indulnak és a fejlődő gyomok akár egy boronálással, akár pedig a

következő szántással tönkro tehető. A gyomok azonban csak akkor fognak biztosan és teljes számban kiesirázni, ha nem kerülnek mélyen a talajba, hogy a nedvesség és melegségen kívül levegőben se szenvedjenek hiányt. Ezért kell a tarlót lehető sekélyre megszántani vagyis meghántani.

A gyomirtáson kívül nem esekély előnye a tarlóhántásnak az is, hogy a talaj humusztartalmát szaporítjuk, porhanyítólag hat a szántott talaj alatti rétegre, a kiesirázott gyomnövények esalóka vetésül szolgálnak s így rovarirtás szempontjából is kívánatos volna, hogy a tarlóhántást gazdáink nagyobb figyelemre méltassák, mint eddig.

• MULATTATÓ •

FENYŐVÁRY IBOLYKA.

Eredeti székelly regény. Irta: Péterfy Tamás.

(Folytatás.)

(30)

Csak két percz — és elkésett volna minden segély.

Mikor Están bá megpillantotta a két lovas: megörült a segélynek, de csakhamar belátta, hogy itt két lovas ember vajmi kevés mentséget hozhat!

(Azonban azt nem gondolta, hogy ezek már kijárták a Palkó Janesi híres iskoláját s ismerik a farkasverés minden fortélyát!)

Mihelyt közelebb értek, nyomban a lovasok felé több ordas rohant, de ugyan megjárták! Mikor már a két lovasra akarnának ugorni: oly tüzes zápor hullott feléjük, hogy nyomban lángot vetett valamennyi előharezos bundája. (Mégis csak fenye kaeskarings esze vala Palkó Janesinak, melyből jutott az urfiaknak is valami — jó pénzért.)

— Bátorság! itt a segély!

— Nem kell félni öreg! — kiáltozák biztatólag Están bá felé.

A tüzesőtől égő farkas csoport visszaroht a száznál maradt pájtások felé. lángoló gyapujok annyira megijesztette a lakmározókat, hogy azok oda hagyták az édes zsákmányt, elkezdtek eszeveszetten rohanni-szaladni a közeli fenyes felé. Még egy pár jó lövés megtette a hatást s a szánkázók mentve voltak.

Széky Margit hálával, Están bá boszusan fogadta a mentőket s nem bánta volna, ha inkább a farkasok tépik szét mindnyájokat, mintsem ez a két uracs legyen a szabadítójuk.

De ez egyszer nem figyeltek az örege az urfiak. A paripákat gyorsan befogták, a megtépett kocsist lábaikhoz az ülésbe emelték s anélkül, hogy ünnepélyeskedjenek — visszahajtottak Székvár felé. Mindenki gondolkozott, de senki sem beszélt, sőt Ibolyka még csak ki sem bujt a bundájából, hogy megtekintse a mentőket, aminek egy gyöngö ájulás volt az oka.

A kidült paripák ott maradtak a visszatérő farkasok martalékául. Utasaink, a szerencsétlen kocsist kivéve, bántalmatlanul érkeztek meg tíz percz mulva Székvárra, hol a kocsis rövid időn kiszzenvedett.

A futó ordasok pedig az erdőbe menekülve — nemsokára tűzbe borították a fenyvest. Előbb csak egy fa gyuladt meg, szurkos galya tüzet fogott egy égő farkas bundájától. Majd több-több kezdett lobogni, amint az ordasok menekültek, úgy annyira, hogy aztán három nap és három éjjel szüntelen lobogott, míg a domb kopár oldalán ki nem ért az égnivalóból.

Amint megérkeztek a kastély udvarára, a két ifju karjára vette a hölgyeket s fölvezették a lépcsőkön. Ibolyka, midőn kibontakozott bundájából, halk sikojt hallatott, de elfojtotta meglepetését. Az előszobában bamutatkoztak.

— Méltóságos asszonyom! legyen szabad magam bemutatni, mivel távozni akarunk azonnal. Polenczky Viktor vagyok Osztralonkából. Itten barátom Váry Benő, Udvarhelyszékről.

Meghajtották magukat, megesókolva Székky Margitnak eléjek nyújtott kezét, ki örömmel fogadta élete megmentőit.

— Nagy hálával tartozom Önöknek uraim s bár évek óta senkit sem fogadok: szívesen látom vendégeimül. En Székky Margit vagyok, e kastély urnöje. Fenyőváry Ibolyka kisasszony. — folytatá az urnő, — a nővérem leánya. Nagyon sokkal tartozom Önöknek.

Estánbá mordult egyet, s úgy szerette volna valamiképp kirugni az urnő kedves vendégeit.

— Méltóságos asszonyom, — szólott Benő — fogadja szívünk háláját a kegyért. Mi csak kötelességünket teljesítettük. Hanem ha megengedi, hogy nemes szívtől valamit kérjünk, úgy engedje tanuk nélkül beszélhetnem *drága hazánk* nevében.

Ibolyka távozott, Estánbá ott maradt. Váry Benő kérdőleg nézett az öregre.

— Estánbától mitse tartson, — nyugtatá meg az urnő, — előtte nincsenek titkaim. Hallgatom uram!

— A haza nevében jöttünk méltóságos asszonyom, a szegény elhagyott magyar haza nevében! — kezdé el beszédét Benő kérő hangon. A szabadságharcz vagyis forradalom, miként azt ellenségeink nevezték, újra kitör. Ne féljen méltóságos asszonyom, ha kimondom, hogy az eszme megvalósítására minket küldtek a Székelyföldre. Dicsőség a magyarok Istenének! mi befejeztük a toborzást. A székely sereg csak jelszóra vár és újra „*magyar világ lesz*”, miként azt a nép szokta mondani. Az alkudozások békés uton is megkezdődtek, de mi helyesebbnek találtuk a kardot. Fölkelünk újra a magyar szabadságért. Jelszavunk: szabadság, egyenlőség, testvériség! Klapka tábornok a határszélen táboroz, — pár nap alatt harcban leszünk. Még egyszer, ha mindjárt az utolsó küzdelme lenne is a magyarnak! még egyszer, ha mindjárt a nemzet kipusztulna e harcunk alatt! Oreg, ifju, gyerek, nő: mindenki harcolni fog újra hazájáért a maga tehetsége szerint! Csak úgy lehet győzelem a magyarok Istenének. Seregünk készen áll, csupán jelszóra vár, hogy tizezer székely harcra varázs ütésre lépjen a harcra. Tekintse meg a Klapka tábornok felszólító levelét méltóságos asszonyom! . . . . . (Folyt. köv.)

Képeinkhez

XIII. Leó pápa teljes diszben. A katolikus egyház multhéten elhunyt fejedelmét teljes diszben is bemutatjuk olvasóinknak, amint szentatyai áldást oszt jobbjával. Fején a pápai korona van, mely óriási nagy értéket képvisel és mint régiség igen nevezetes.

Aratás az Alföldön. Három képben látható az Alföldön lefolyt aratás. Az élet betakarításának fáradságos munkája után örömmel tekintünk ez eredeti képekre és a rajta megörökített munkálkodókra, kik a kenyér létrehozásánál sok verejtéket hullatnak.

Számrejtvény.

— Lengyel Ferencztől. —

10, 7, 8, 21, 45.	Kocsikerék egy része;
27, 17, 18.	Méh a gyűjtőmestere;
1, 2, 3, 4.	Ez a völgy ellentéte;
13, 12, 11, 14.	Egy ruhadarab neve;
25, 5, 6.	Kendernek egy rokona;
19, 20, 22.	Földmívelők szerszáma;
24, 23, 26.	Hasznos időmutató;
38, 28, 15, 40, 52.	Használja minden író;
32, 33, 34, 35, 36, 37.	Szénakupac más neve;
42, 39, 16, 45.	Név, férfi hallgat erre;
9, 44, 41, 43.	Ifjakkal ez ellentét;
30, 31, 29, 28, 38, 49.	Tanítja az ABC-t;
46, 43, 30, 23, 47.	Lajtorja másképp mondva;
50, 51.	Irjuk őket a sorba.
1—52.	Jeles költői műsor.

A megfejtéseket legzélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

Megfejtési határidő 1903. augusztus hó 10.

A „Független Ujság” 28. számában közölt talány megfejtése

„*Halálmadár* kúvikol a háztetőn”.

Helyesen fejtették meg: Joó Mariska, Sóss Jolánka, Beke Piroska, Szabó Ferenczné, Málk Istvánné, Szücsné Beke Mária, B. Szabó Sándor, Kádár József, Etédi István, Gyenge Ferencz, Bihari András, Nagy János, Cselleng Gyula.

A sorsluzásnál Bihari András (Makó) neve jött ki elsőnek, kinek Tolnay Lajos „A báróné ténsasszony” című regénykötetét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

B. Szabó Sándor urnak. Lapunk ötezer példányon felül jelenik meg. Az év minden hónapjában van aratás a földön, mert hiszen tetszik emlékezni, hogy a délafrikai bur szabadságharcz alkalmával, amikor nálunk nyár volt, ott térlől irtunk. — **Szabó Pál** urnak. Ingyenes női szabóipari tanfolyamról nincs tudomásunk. Kútól hallotta ezt? Szeretnők tudni. **Kiss J. H.** urnak. Ügyvédünk ezt válaszolta: *Uton való legeltetés és fegyveradó alá nem eső fegyver.* A közutakról szóló 1890. évi I. t.-cz. 137. §-a szerint: „Aki az utak árkaikat, padkáit, a töltések és bevágások rézsiuit, állatokkal legelteti, feltorni engedi vagy az uton étet, 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.” Tehát a közös dülő uton való legeltetés miatti megbírságolás jogosan történt A fegyveradóról szóló 1883. évi XXIII. t.-cz. 5. §-ának b) és c) pontjai szerint a fegyveradó alól kivételnek az „emlék- vagy családi ereklyeként tartott fegyverek”; és a magánosok oly fegyvergyűjteményei, melyekben már használaton kívül lévő régi szerkezetű fegyverek tartatnak.” Tehát egy régi előltöltő lőfegyver, melyet tulajdonos nem használ, fegyveradó alá nem esik. — **Kiss János** urnak. A budapesti lóvásár mult heti (július 16.) jelentése a következő:

Fölhajtott:		
Jobb minőségű hátszló	— drb	—
Könnnyü kocsiló (jukker)	40	325—480
Nehéz kocsiló (hintós)	—	—
Igás kocsiló (nyugati vér)	60	250—400
Ponny	—	—
Fuvaroslovak	20	100—220
Parasztllovak	360	40—140
Alárendelt minőség	60	—
Összesen	720	drb
Eladatlan maradt	—	280 drb

Irányzat: a vásár hangulata élénk. A vásár minden csütörtökön a Kerepesi temető mellett a Lóvásártéren tartatik meg.

— **Lengyel Ferencz** urnak. A czimváltozást bejegyeztük. Szellemi támogatásáért előre is köszönet. Csak is így — válvetve, együttműködve haladhatunk előre. Üdvözlét. — **Rodiczky Jenő dr.** urnak. Kérését teljesítette a szerkesztőség, tehát minden rendben van. — **Többeknek.** Akik a „*Kis-Székely pusztulása*“ című regényt e hó elseje óta megrendelték és a regény szétküldése késett, ez azért volt, hogy lapunk segédszerkesztője, **Péterfy Tamás** háromheti szabadságra elutazott és csak e hét elején jött vissza. Az író a regény megrendelőinek tehát rövidesen megküldi a könyveket és a késedelemért szíves elnézést kér.

A „*Független Ujság*“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti placzi árak.

Budapest, 1903 július 25-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 07—08—
K. Rossz 5·80 K-tól 6·30 K-ig. *Árpa* 15— K-tól 5·75 K-ig, jobb
minőségű 16— K-tól 6·10 K-ig. *Zab* 5·60 K. *Tengeri* 6·30 K.

Liszt ár 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K26·80	26·20	25·30	24·60	24·00	23·50	22·40	20·80	13·00	

Takarmányvásár. Réti széna 400—600 fillér, muhar 560—640 fillér, zsupszalma 240—280 fillér, alomszalma 220—240 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürü 30—46 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 100—110 fillér.

260—280 kg.-mos 90—100 fillér, öreg 300 kg.-on tulí 105—110 fillér, szerb 110—114 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 68—70 —, középminőségű 62—69—, alárendelt minőségű magyar ökör 50—60—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 48—56·00, magyar tehén középminőségű 48—52·00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 44—, 50·00, szerbiai ökör jobb minőségű 50—68—, kivitel —, középminőségű 34—40 —, szerbiai bika 40—50 —, szerbia bivaly 30—52—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élsúlyban élő borju 80—108 K.

Budapesti központi vásárcsarnok áral.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2·40—3— K, csirke 1—1·40 K, kappan hizott 3·50 K.—6·10 K. Rucza 2·40—3— K. Lud sovány 4—8 K. Pulyka sovány 5—6— K.

Tojás aiföldi 62—63 K. erdélyi 60—61 K, ládánként. Teatojás 100 drb 6·40—4·80 K.

Tejtermékek. Teavaj 1·90—2·14, tejföl 70—80 fillér literenként, főzővaj 1·60—1·80 K, tehénturó 16—18 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sargarépa 100 kötés K. 5·00—6·00 1 q —, Petrezselyem 100 kötés 00—0·00, 1 q 14—18—, zeller 100 drb 1·00—1·60, karalábé 1—1·80, vöröshagyma 100 kötés 00—40 drb 6·00 q 6·00—20·60, foghagyma 30—32—, vörösrépa 100 drb 1·60—1·90, fehérrépa, fejeskáposzta 30·00—32·00—, kelkáposzta 100 drb 4·00—8·00, vöröskáposzta 00—00—, fejessaláta 5·00—1·60, kötött saláta 0·00—0·00, burgonya rózsa 1 q 48·00—1·80, sárga 4—5—

Buzakorpa finom 9·00 K, durva 9·40 K.

Egyéb magvak. mák 25—31 K 1 q., bab fehér nagyszemű 18—42 K, aprószemű 24—36 K, tarka 20—22·00 K, levse 28—48 Jorsó héjas 28—38 K, lóhere 46—58 K, luczerna 64—76 K. baltaczim 26·00—28·50 K.

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak letesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

2330 II. 1903. szám.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi magy. kir. állami ménésbirtokon hizóban levő

374 drb és a kisbéri ménésbirtokon hizulás alatt álló 61 darab magyar fajta kisorolt igás ökör f. év augusztus hó 7-ik napján d. e. 11 órakor

a vezetésem alatt álló miniszteriumban megtartandó zárt írásbeli versenytárgyalás útján **eladásra bocsáttatik.**

Venni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás bélyeggel és az előirt bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlataikat, a vezetésem alatt álló miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (félemelet 29. sz.) az említett határidőig okvetlenül nyujtsák be, mivel a később beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az eladásra kijelelt hizó ökrök az említett ménésbirtokokon megtekinthetők, a részletes eladási feltételeket tartalmazó ajánlati minták pedig úgy a vezetésem alatt álló miniszteriumtól (II. emelet 81. szám) mint az említett birtokok igazgatóságaitól megszerezhetők.

Budapest, 1903. évi július hó 15-én.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, „COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecsakavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

A "Lóhere" védjegyű
Thomas-Salak
 a legjobb és legolcsóbb
foszforsavtrágya

VÉDJEGY
 az összes kalászos, lóhere, takarmány és kapásnövény, kerti vetemény alá, valamint rét és legelő, főleg komló és szőlőkre. Ezen thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyázási kísérletek alkalmával, kizárólag kitűnő eredményt mutatott fel. Csak a "LÓHERE" védjegyű thomassalak származik a csehországi Thomasművekből.

A "Lóhere" védjegy kezeséget nyújt az áru föltétlen tisztasága, idegen anyagoktól való mentessége és legnagyobb mérvű oldhatósága tekintetében. Áránlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal készséggel szolgál a Csehországi Thomasművek eladási irodája, Bécs. Vezérképviselője Magyarországon: **László Marcell** BUDAPEST, VI., Teréz-körút 22. sz.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA
 photozinkografiai műintézete
 Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.
 KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt **CLICHÉKET**
 Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-typia, fametszet stb. újján. Térképek, tervzetek, alaprajzok photolithografialag legszébben, legolcsóbban sokszorosíthatnak. Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltnék.

Sürgönyczim: Consum, Budapest. Telefon: 25-02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság
 Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 20. szám.

ÜZLETÁGAK:

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzelék-küldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.
 Kiviteli osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle elemi cikkek bizományi értékesítését elvállalja. Az árakra előlegeket is folyósít.
 Sertésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja hízott sertések bizományi értékesítését.

— Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

THOMAS-SALAK
 a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása éppen oly gyors, de tartósabb, mint a superfoszfáté. Ezen kitűnő műtrágyát úgy összefoszforsav, mint citromsavban oldhatóság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és lelkiismeretesen szállítja **Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Teréz-körút 3.** a Thomas-salakgyárak, Berlin W. vezérképviselője a magyar korona országainak területén.

Óvakodjunk a hamisításktól és csakis csillag védjegygyel ellátott Stern Marke zsákokat vegyünk át. Minden zsák ólomzárval és tartalomjelzéssel van ellátva.

Kühne E. - hazánk legrégebbi - Mosonban
 gazdasági gépgyárában

elismert gondos kivitelben kaphatók: **czukorrépa-, kukorica- és burgonya-miveléshez legalkalmasabb és legújabb szerkezetű kézi, egy- és többsoros fogatos kapálóeszközök és töltőgétek.** Alapítatott 1856-ban.

Lógereblyék különféle szerkezetben. **Fűkaszaló- és aratógépek** lényegesen leszállított árban. Bevált hírneves „Mosoni Drill” tolokerekű sorvetőgépek. **Kézi- és járgányos cséplőgépek**, különféle szerkezetű egy- és többvasu ekék, szántóföld- és rétboronák, mindennemű talajmivelő eszközök **dus választékban.** FŐRAKTÁR Budapest, VI., Váci-körút 75a.

— 1902. évi forgalom 28,000 bál. —
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
 figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bjelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. s Társa
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 úgy is mint a

Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége
 Alakult 1900. erkölcsi támogatásával Alakult 1900.

Biztosítéki alap:	
Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.120.— kor.
Tartalékok	190.400.80 kor.
Összesen	1.858.520.80 kor.
Első évi fölösleg	90.349.— kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módokat szerint.
 Az fizetendőkben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetéselegről úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.
 Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator
Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8-10.

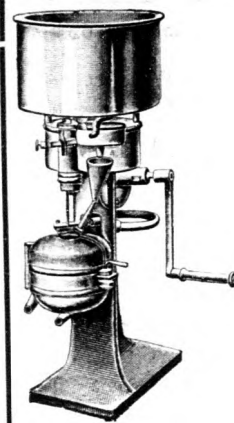
Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejtelepek berendezése.

Arjegyzekek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 500 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 45000 darab.

Geitner és Rausch

BUDAPEST, Andrassy-ut 8.

Az eredeti

„Melotte” tejfölözögép

képviselői.

Teljes tejgazdaságok, baromfi-tenyészetek és borpincze berendezések.

Árajánlattal szívesen szolgálunk ingyen.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül
Rézgáliczot (98-99%) elismert kítűnő minőségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.